

دعا هنگام صبح و شام

وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الصَّبَاحِ وَالْمَسَاءِ

از دعاهای امام علیه السلام است به هنگام بامداد و شب:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ بِقُوَّتِهِ

حمد و سپاس خداوندی را که به قوت خود شب و روز را بیافرید

وَمَيَّزَ بَيْنَهُمَا بِقُدْرَتِهِ

و به قدرت خویش آن دو را از یکدیگر فرق نهاد

وَجَعَلَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حُدًّا مَحْدُودًا وَأَمَدًا مَمْدُودًا

و هر یک را حدی محدود و زمانی معین قرار داد.

يُؤَيِّجُ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا فِي صَاحِبِهِ وَيُؤَيِّجُ صَاحِبَهُ فِيهِ بِتَقْدِيرٍ مِنْهُ لِلْعِبَادِ فِيمَا يَغْدُوهُمْ بِهِ وَيُنْشِئُهُمْ عَلَيْهِ

به تقدیر خویش از یکی می کاهد و بر دیگری می افزاید و بر یکی می افزاید و از دیگری می کاهد، تا بندگان را توان به دست آوردن قوت باشد و امکان پرورش.

فَخَلَقَ لَهُمُ اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ مِنْ حَرَكَاتِ النَّعْبِ وَنَهَضَاتِ النَّصَبِ

شب را بیافرید تا بندگانش در آن از رنج و تلاش بیاسایند

وَجَعَلَهُ لِبَاسًا لِيَلْبَسُوا مِنْ رَاحَتِهِ وَمَنَامِهِ فَيَكُونَ ذَلِكَ لَهُمْ جَمَامًا وَقُوَّةً وَيُنَالُوا بِهِ لَذَّةَ وَشَهْوَةً

و آن را به مثابه پوششی گردانید تا در آن به خواب راحت روند: تنشانشان بدان آسوده شود و نیرو گیرد و خود به لذت و کامیابی رسند.

وَخَلَقَ لَهُمُ النَّهَارَ مُبْصِرًا لِيَبْتَغُوا فِيهِ مِنْ فَضْلِهِ وَلِيَتَسَبَّبُوا إِلَى رِزْقِهِ

روز را بیافرید تا در روشنایی آن به طلب فضل و نعمت. خداوندی پردازند و رزق او را فرا چنگ آرند

وَيَسَّرْ حُوفًا فِي أَرْضِهِ طَلَبًا لِمَا فِيهِ نَيْلُ الْعَاجِلِ مِنْ دُنْيَاهُمْ وَدَرْكُ الْأَجَلِ فِي آخِرَاهُمْ

و در زمین خدا به سیر و سفر روند، تا هم از نعم این جهان عاجل برخوردار شوند و هم در آن جهان به سعادت آجل رسند.

بِكُلِّ ذَلِكَ يُصْلِحُ شَأْنَهُمْ وَيَبْلُو أَعْيُنَهُمْ وَيَنْظُرُ كَيْفَ هُمْ فِي أَوْقَاتِ طَاعَتِهِ وَمَنَازِلِ فُرُوضِهِ وَمَوَاقِعِ أَحْكَامِهِ

به همه اینها کارشان به صلاح می آورد و از کردارهایشان آگاه می شود و می نگرد که در اوقات فرمانبرداری اش چگونه اند و اعمال واجب چسان به جای می آورند و احکام او چسان مجری می دارند،

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ

تا بدکاران را به کیفر بد رساند و نیکوکاران را پاداش نیک دهد.

اللَّهُمَّ فَلاَ الْحَمْدُ عَلَيَّ مَا فَلاَقَتْ لَنَا مِنَ الْإِصْبَاحِ وَمَتَّعْتَنَا بِهِ مِنْ ضَوْءِ النَّهَارِ

بار خدایا، حمد و سپاس تو را که پرتو بامدادی آشکار ساختی و ما را از فروغ روز بهره مند گردانیدی

وَبَصَّرْتَنَا مِنْ مَطَالِبِ الْأَقْوَاتِ وَوَقَيْتَنَا فِيهِ مِنْ طَوَارِقِ الْأَفَاتِ

و جایهایی را که روزی خود از آنجا فراچنگ می آوریم به ما نمودی و از پیشامدهای آفات در امان داشتی.

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَتِ الْأَشْيَاءُ كُلُّهَا بِجُمْلَتِهَا لَكَ سَمَاوُهَا وَأَرْضُهَا

ما و همه چیزها جملگی صبح کردیم و همه از آن توایم: از آسمان و زمین

وَمَا بَثَّتْ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا سَاكِنُهُ وَتَحَرَّكُهُ وَمَقِيمُهُ وَشَاخِصُهُ وَمَاعِلَا فِي الْهَوَاءِ وَمَا كُنَّ

تَحْتَ الثَّرَى

و هر چه در آن دو نهاده‌ای از آرمیده و جنبنده و ایستاده و رونده و هر چه بر هواست و هر چه درون زمین است.

أَصْبَحْنَا فِي قَبْضَتِكَ يَحْيَا مَلِكُكَ وَسُلْطَانُكَ وَتَضْمُنَا مَشِيَّتَكَ وَتَتَصَرَّفُ عَنْ أَمْرِكَ وَتَتَقَلَّبُ فِي

تَدْبِيرِكَ

صبح کردیم و همه در قبضه قدرت توایم، در چنبر ملک و سلطه توایم، مشیت تو ما را در بر گرفته و هر چه کنیم به مشیت تو کنیم و به هر حال که باشیم بسته تدبیر تو باشیم.

لَيْسَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ إِلَّا مَا قَضَيْتَ وَلَا مِنَ الْخَيْرِ إِلَّا مَا أُعْطَيْتَ

ما را کاری نیست جز آنچه تو ما را مقرر داشته‌ای و ما را بهره‌ای نیست جز آنچه تو ما را عطا کرده‌ای.

وَهَذَا يَوْمٌ حَادِثٌ جَدِيدٌ وَهُوَ عَلَيْنَا شَاهِدٌ عَتِيدٌ إِنَّ أَحْسَنَّا وَدَعْنَا بِحَمْدٍ وَإِنْ أَسْنَا فَارَقْنَا بِذَمِّ

این بامدادی است نو دمیده و روزی است تازه فرا رسیده. بر اعمال ما گواه است. اگر نیکی کنیم، ما را وداع کند به ستایش و اگر بدی کنیم، از ما جدا شود به نکوهش.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَارْزُقْنَا حُسْنَ مُصَاحَبَتِهِ

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و روزی ما چنان کن که این روز را مصاحبی شایسته باشیم

وَاعْصِمْنَا مِنْ سُوءِ مُفَارَقَتِهِ بِارْتِكَابِ جَرِيرَةٍ أَوْ اقْتِرَافِ صَغِيرَةٍ أَوْ كَبِيرَةٍ

و ما را از آن نگهدار که ترکش گوئیم در حالی که مرتکب گناهی کوچک یا بزرگ شده باشیم.

وَأَجْزِلُ لَنَا فِيهِ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَأَخْلَنَ فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ

خداوندا، ما را در این روز از حسنات پاداشی جزیل عنایت کن و از سیئات دور بدار.

وَأَمَلْنَا لَنَا مَا بَيْنَ طَرْفَيْهِ حَمْدًا وَشُكْرًا وَأَجْرًا وَذُخْرًا وَفَضْلًا وَإِحْسَانًا

بامداد و شامگاهش را برای ما پر از سپاس و ستایش و پاداش و ثواب و بخشش و نیکی گردان.

اللَّهُمَّ يَسِّرْ عَلَى الْكِرَامِ الْكَاتِبِينَ مُؤَنِّنًا وَأَمَلًا لَنَا مِنْ حَسَنَاتِنَا صَائِفِنَا وَلَا تُخْزِنَا عِنْدَهُمْ بِسُوءِ أَعْمَالِنَا

بار خدایا، چنان کن که فرشتگانی که اعمال ما را می نویسند از نوشتن اعمال بد ما در رنج نیفتند. نامه های عمل ما را از حسنات پر ساز و ما را به اعمال ناپسندمان در نزد آنان خوار مگردان.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَنَا فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِهِ حَظًّا مِنْ عِبَادِكَ وَنَصيباً مِنْ شُكْرِكَ وَشَاهِدَ صِدْقٍ مِنْ مَلَائِكَتِكَ

بار خدایا، در هر ساعت از ساعت‌های روز، از سوی بندگانت برای ما حظی قرار ده و از سپاسگزاری نصیبی و از فرشتگانت گواه راستینی.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاحْفَظْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا وَعَنْ شَمَائِلِنَا وَمِنْ جَمِيعِ نَوَاحِينَا

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما را از پیش رو و پشت سر و جانب راست و جانب چپ و از هر طرف حفاظت فرمای،

حَفْظًا عَاصِمًا مِنْ مَعْصِيَتِكَ هَادِيًا إِلَى طَاعَتِكَ مُسْتَعْمِلًا لِحُبِّبَتِكَ

آن سان که از معصیت تو در امان مانیم و به اطاعت تو راه یابیم و هر چه کنیم در طریق محبت تو باشد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَوَفِّقْنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا وَلَيْتِنَا هَذِهِ وَفِي جَمِيعِ أَيَّامِنَا لِاسْتِعْمَالِ الْخَيْرِ وَهَجْرَانِ الشَّرِّ وَشُكْرِ النِّعَمِ

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما را در این روز و این شب و هر روز به انجام دادن کارهای نیک و دوری از کارهای ناپسند توفیق ده و به شکر نعمتها

وَأَتَّبَاعِ السُّنَنِ وَمُجَانِبَةِ الْبِدْعِ وَالْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ وَحِيَاطَةِ الْإِسْلَامِ

و پیروی از سنتها و دوری از بدعتها و امر به معروف و نهی از منکر و پاسداشت اسلام

وَأَنْتِقَاصِ الْبَاطِلِ وَإِذْلَالِهِ وَنُصْرَةِ الْحَقِّ وَإِعْزَازِهِ وَإِرْشَادِ الضَّالِّ وَمُعَاوَنَةِ الضَّعِيفِ وَإِدْرَاكِ اللَّهِيفِ

و نکوهش باطل و خوار داشت آن، و نصرت حق و عزیز داشتن آن و راهنمایی گمگشتگان و یاری نا توانان و فریادرسی ستمدیدگان، توفیق ده.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاجْعَلْهُ أَمِينًا يَوْمَ عَهْدِنَاهُ وَأَفْضَلَ صَاحِبِ صَحْبِنَاهُ وَخَيْرِ وَقْتِ ظَلَمْنَا فِيهِ

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و این روز را برای ما مبارک‌ترین روزی گردان که دیده ایم و نیکوترین مصاحبی که به صحبت داشته ایم و بهترین وقتی که بسر آورده ایم.

وَاجْعَلْنَا مِنْ أَرْضِي مَنْ مَرَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ مِنْ جُمْلَةِ خَلْقِكَ أَشْكُرُهُمْ لِمَا أَوْلَيْتَ مِنْ نِعَمِكَ

از میان بندگانت که شب و روز بر آنان می‌گذرد، ما را خرسندترین آنان گردان و سپاسگزارترین بهره‌گیران از نعمتهایت

وَأَقْوَمَهُمْ بِمَا شَرَعْتَ مِنْ شَرَائِعِكَ وَأَوْقَفَهُمْ عَمَّا حَذَرْتَ مِنْ نَهْيِكَ

و پایدارترین رهسپاران بر وفق آیینت و حذر کننده‌ترین کسان از آنچه به ترک آن فرمان داده‌ای.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيدًا وَأَشْهَدُ سَمَاءَكَ وَأَرْضَكَ وَمَنْ أَسْكَنْتَهُمَا مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَ

سَائِرِ خَلْقِكَ فِي يَوْمِي هَذَا وَسَاعَتِي هَذِهِ وَلَيْلَتِي هَذِهِ وَمُسْتَقَرِّي هَذَا

بار خدایا، تو را به شهادت می‌گیرم و تو شهادت را بسنده‌ای، و آسمان تو را و ساکنانش را و زمین تو را و ساکنانش را از فرشتگانت و همه آفریدگانت، در این روز و در این ساعت و در این شب و در این مکان، به شهادت می‌گیرم

أَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ قَائِمٌ بِالْقِسْطِ عَدْلٌ فِي الْحُكْمِ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ مَالِكٌ

الْمُلْكِ رَحِيمٌ بِالْخَلْقِ

که گواهی دهم که تو خدای یکتایی و جز تو خدایی نیست، تویی آن که بر پای دارنده عدالت بود و در داوری دادگر بود و به بندگان مهربان بود و فرمانروای جهان بود و بر همه آفریدگان رحمت آورد.

وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَخَيْرُكَ مِنْ خَلْقِكَ حَمَلْتَهُ رِسَالَتِكَ فَأَدَّاهَا وَأَمَرْتَهُ بِالنُّصْحِ لِأُمَّتِهِ

فَنَصَحَ لَهَا

شهادت می دهد که محمد بنده توست و پیام آور توست و برگزیده ترین آفریدگان توست، او را به ابلاغ رسالت خویش برانگیختی، آن را ابلاغ کرد، فرمانش دادی که امت خود اندرز دهد، اندرز داد.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَكْثَرَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَآتِهِ عَنَّا أَفْضَلَ مَا آتَيْتَ أَحَدًا

مِنْ عِبَادِكَ

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست، بیشترین درودی که به یکی از آفریدگان خویش فرستاده ای. و از سوی ما او را بهترین چیزی عطا کن که به یکی از بندگان خویش عطا کرده ای

وَاجْزِهِ عَنَّا أَفْضَلَ وَآكْرَمَ مَا جَزَيْتَ أَحَدًا مِنْ أَنْبِيَائِكَ عَنْ أُمَّتِهِ

و برترین و کرامندترین پاداشی ارزانی دار که بر پیامبران خود از سوی امتشان ارزانی داشته ای.

إِنَّكَ أَنْتَ الْمَنَّانُ بِالْجَسِيمِ الْغَافِرِ لِلْعَظِيمِ

تو هستی که نعمتهای کرامند می دهی و تویی که گناهان بزرگ را می آمرزی

وَأَنْتَ أَرْحَمُ مِنْ كُلِّ رَحِيمٍ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الْأَنْجَبِينَ

و تویی از هر مهربانی مهربان تر. پس درود بفرست بر محمد و خاندان طیب و طاهر او، آن نیکان برگزیدگان.